

การจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

นายไพโรจน์ ลำตรรกกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

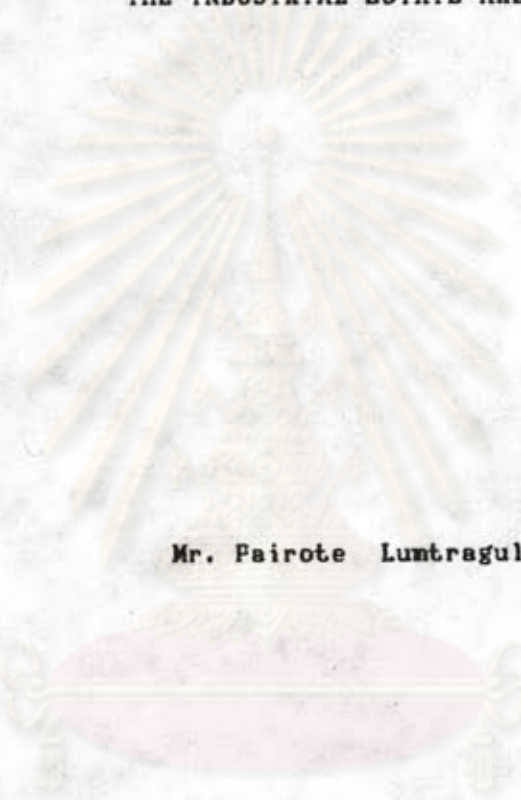
ISBN 974-581-450-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15187640

018153

**AN ORGANIZATION OF CAREER SUBJECTS IN UPPER SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN
THE INDUSTRIAL ESTATE AREAS**

Mr. Pairote Lumtragul

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University**

1992

ISBN 974-581-450-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด
กรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

โดย

นายไพโรจน์ ล้าตระกูล

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

พร วิภาณี

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อรุณรัตน์ อนุสรณ์ ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ หนูสวัสดิ์)

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

อรุณรัตน์ อนุสรณ์ กรรมการ

(อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ไพโรจน์ ลำตระกูล : การจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม (AN ORGANIZATION OF CAREER SUBJECTS IN UPPER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE INDUSTRIAL ESTATE AREAS) อ.ที่ปรึกษา : คร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 235 หน้า. ISBN 974-581-450-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดและปัญหาในการจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาอาชีพและครูแนะแนว ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 327 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 299 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.44 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนกำหนดนโยบายเพื่อจัดกลุ่มการเรียนโดยพิจารณาความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก มีการสำรวจจำนวนและความรู้ ความสามารถของครู จัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการวัดผลและประเมินผล จัดเตรียมสื่อการสอน ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงาน จัดบุคลากรรับผิดชอบงานแนะแนว สำหรับมีปัญหาด้านการเตรียมการส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้และทักษะ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณและอาคารสถานที่ มีจำนวนไม่เพียงพอ

ด้านการดำเนินการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการนิเทศและติดตามผล กำหนดให้ใช้ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงานในโรงเรียน มีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน และดำเนินการจัดบริการแนะแนวตลอดปี สำหรับปัญหาด้านการดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียน บุคลากรแนะแนวมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดการวางแผนในการนิเทศและติดตามผล และไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของสถานประกอบการในการจัดส่งนักเรียนไปฝึกงาน

ด้านการติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนติดตามผลการเตรียมการและการดำเนินการโดยสอบถามและสังเกตการปฏิบัติงานของผู้ที่รับผิดชอบ ศึกษาจากเอกสารและรายงาน สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดเครื่องมือในการติดตามประเมินผล

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C342551 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : CAREER SUBJECT ORGANIZATION/UPPER SECONDARY SCHOOL/INDUSTRIAL ESTATE

PAIROTE LUMTRAGUL : AN ORGANIZATION OF CAREER SUBJECTS IN UPPER SECONDARY SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE INDUSTRIAL ESTATE AREAS. THESIS ADVISOR : JAITHIP CHUARATANAPHONG, Ph.D., 235 PP. ISBN 974-581-450-4

The purposes of this research were to study the states and problems of the organization of career subjects in upper secondary schools under the Department of General Education in the industrial estate areas. Three hundred and twenty-seven questionnaires were distributed to school administrators, teachers of career subjects and heads of the guidance division, 299 copies or 91.44 percent were completed and returned. The data were analyzed by using percentage.

The results of the study revealed as follows:

At the preparation stage of career subject organization, schools set policies for organizing career subject study programme based mainly on schools' readiness. Schools surveyed the number of teachers, teachers' knowledge and competence. Curriculum documents, supplementary curricular documents, measurement and evaluation manuals were provided. Schools prepared instructional materials, laboratories and workshops; and also assigned staff to be responsible for school guidance. Problems were inadequate number of teachers, insufficient knowledge and skills of teachers in career subjects, and insufficient number of materials and equipment, budgets and buildings.

With regard to the implementation of career subjects, the findings showed that most schools encouraged teachers to attend conferences or seminars on teaching-learning matters, instructional material utilization, and school monitoring and supervision. Schools provided laboratories and workshops for teachers, as well as formative evaluation in between the courses. Schools also conducted all-year-round guidance. However, some problems were found as follows : insufficient knowledge and skills of teachers in teaching-learning activities, instructional material utilization, measurement and evaluation; shortage of staff in guidance; lack of planning in monitoring and supervision; and lack of cooperation from local enterprise.

Concerning the monitoring and evaluation stage of career subject organization, the findings revealed that monitoring at the preparatory and implementation stages had been conducted in most schools by interviewing and observing the staff concerned, as well as studying from relevant reports and documents. The problems were that schools did not have enough staff to be responsible for the work assigned ; and lacked monitoring and evaluation instruments.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาลึกสุด
ปีการศึกษา..... 2534

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา พร้อมทั้งให้แนวคิด และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ก็เพราะความกรุณาของบุคคลที่เคารพดังต่อไปนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ประธานกรรมการสอบ อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาแนะนำตรวจ แก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ นายมะเตือ เสมา นายเกรียงศักดิ์ นราวศรี นายโสภณ โสมติ นางสาวจงกล ทพันธ์สมบูรณ์ นายทรงศิลป์ชัย เทียนประเสริฐ และ นางสาวทัศนีย์ เดชบุญญาภิชาติ ได้ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาอาชีพ ครูแนะแนว โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นิสิตสาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 28 ที่เป็นกำลังใจตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวนามมา และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ไพโรจน์ ล้ำตระกูล

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
	ขอบเขตของการวิจัย.....	8
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
	การเสนอผลการวิจัย.....	12
2	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
	ความหมายของหลักสูตร.....	14
	องค์ประกอบของหลักสูตร.....	15
	การนำหลักสูตรไปใช้.....	16
	หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง	
	พุทธศักราช 2533.....	19
	ความสำคัญของหลักสูตรวิชาอาชีพ.....	26
	นโยบายการจัดวิชาอาชีพ.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

การจัดกลุ่มการเรียนรู้.....	29
การจัดบุคลากร.....	31
การจัดหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร.....	33
การจัดการเรียนการสอน.....	35
การจัดสื่อการสอน.....	36
การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและมีงาน.....	38
การจัดการวัดผลและประเมินผล.....	39
การจัดบริการแนะแนว.....	41
การนิเทศและติดตามผลวิชาอาชีพ.....	43
การติดตามประเมินผลการจัด.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	51
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม.....	72
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	150
สรุปผลการวิจัย.....	150

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

อภิปรายผลการวิจัย.....158

ข้อเสนอแนะ.....171

รายการอ้างอิง

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	54
2	แสดงสภาพภาพของผู้บริหาร.....	58
3	แสดงสภาพภาพของครูแนะแนว.....	62
4	แสดงสภาพภาพของครูผู้สอนวิชาอาชีพ.....	67
5	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการกำหนดนโยบาย.....	73
6	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดกลุ่มการเรียนรู้.....	77
7	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดเตรียมบุคลากร.....	82
8	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการเตรียมหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร....	85
9	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดเตรียมสื่อการสอน.....	89
10	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน.....	92
11	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดเตรียมการวัดผลและประเมินผล.....	96
12	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดเตรียมบริการแนะแนว.....	99
13	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดเตรียมการนิเทศและติดตามผล.....	109
14	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	111
15	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ ด้านการใช้สื่อการสอน.....	116
16	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ ด้านการใช้สถานที่ที่สอนและฝึกงาน.....	119
17	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	123
18	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ ด้านการจัดบริการแนะแนว.....	127
19	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ ด้านการนิเทศและติดตามผล.....	136
20	การติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ ด้านการติดตามประเมินผลการเตรียมการจัด..	139
21	การติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัด..	145